

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

10.02.2015 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

Вестник Капитал Daily

✓ Преработващата промишленост расте през декември

Онлайн търговията с основен принос за ръста на оборотите

Преработващата промишленост се е повишила през последния месец на миналата година, докато добивната се понижава. Това може да се отчете като добра тенденция, тъй като добивът на суровини е с по-ниска добавена стойност за икономиката от преработващата. Друга добра новина е, че оборотът при търговията на дребно също се увеличава на месечна и годишна база, което е сигнал за нарастващо вътрешно потребление. От Националния статистически институт отчитат ръст и в строителството, но той се дължи основно на инфраструктурата, което не е изненада през последните години.

Преработваща промишленост

През декември има ръст от 6.8% на преработващата промишленост при спад в добивната (с 15.3%) и в производството и разпределението на електрическа и топлоенергия и газ (3.1%). Преработващата промишленост е нараствала през цялата година. Васил Велев, председател на Асоциацията на индустриалния капитал, заяви за "Капитал Daily", че това е добра новина, но се дължи на факта, че преработващата промишленост тръгва от ниска база и че тепърва се очаква да расте, ако има подходящи условия. Като такива той посочи политическата стабилност в страната и разрешаването на конфликта в Украйна, който се отразява в момента доста неблагоприятно на българския износ. Според него по-ниските производствени цени на преработващата промишленост (какви то бяха отчетени от НСИ за декември 2014 г.) невинаги окуражават производството, но в случая биха могли да повишат конкурентоспособността предвид по-високия курс на долара спрямо еврото и лева.

Най-голямо увеличение на годишна база е регистрирано при производството на автомобили, ремаркета и полуремаркета, на метални изделия, без машини и оборудване, обработката на кожи и изделия, производството на лекарствени вещества и продукти, както и на текстил и изделия от текстил, без облекло, и на тютюневи изделия. Същевременно намаление има при производството на машини и оборудване с общо и специално предназначение, на напитки и на облекло.

Търговия на дребно

Оборотът в раздел "Търговия на дребно, без търговията с автомобили и мотоциклети" се е увеличил с 0.9% през декември 2014 г. спрямо предходния месец и с 6.4% спрямо декември 2013 г., показват сезонно изгладените данни на НСИ. Пазаруването по коледните празници е един от факторите за увеличението. Освен това повишаването на оборотите показва, че дефлацията, която България отбеляза през декември (както и през цялата 2014 г.), не е резултат от свито потребление. Основен принос за увеличаването на оборотите идва от онлайн търговията – през декември 2014 г. тя е скочила с 8% спрямо ноември и с 38.6% спрямо декември 2013 г. В челните позиции са още търговията с компютърна и комуникационна техника (които по принцип са търсени за подаръци), с битова техника, мебели и други стоки за бита.

Строителна продукция

От данните на НСИ се вижда, че строителството на инфраструктура (гражданско/инженерно строителство) е двигателят на строителната продукция у нас и се е увеличило с 5.1% на годишна база през декември 2014 г. Сградното строителство нараства със само 0.2%, като това е едва първото увеличение за изминалата година. Строителната продукция е спаднала с 0.3% спрямо ноември 2014 г., но на годишна база се е увеличила с 2.3%. Вероятна причина за по-ниската активност в сектора от септември насам е зимният сезон.

ИЗМЕНЕНИЕ НА ИНДЕКСИТЕ НА ПРОМИШЛЕНОТО ПРОИЗВОДСТВО

%, годишна база

ИЗМЕНЕНИЕ НА ОБОРОТА В "ТЪРГОВИЯ НА ДРЕБНО, БЕЗ АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ", %, годишна база

ИЗТОЧНИК: НСИ

✓ Първи годишен спад на износа от пет години

Стойността на продадените в чужбина стоки е с около 0.7% под резултата от предходната година

Българският износ се свива за пръв път от 2009 г. Данните на Националния статистически институт (НСИ) за 2014 г. показват, че стойността му е 42.24 млрд. лв., или с около 0.7% под резултата от предходната година. Понижението е минимално и може да бъде коригирано нагоре или надолу в зависимост от окончателните данни за европейските пазари, които ще бъдат изнесени след месец. Според анализатори обаче процентът ще остане на отрицателна територия, като причините за това са основно две – руско-украинската криза и поевтиняването на суровините в световен мащаб. Спадът на износа е лоша новина, защото малкият вътрешен пазар е недостатъчен за раздвижването на българската икономика.

Когато светът е зле

Още в началото на миналата година износът започна да пада и загуби функцията си на двигател на българската икономика, какъвто беше в едни от най-тежките кризисни години – 2010 и 2011 г. През цялата 2014 г. имаше вариации нагоре-надолу, които не даваха шанс да се прогнозира с точност как ще завърши годината. През декември имаше значително подобрение при износа в посока ЕС, но то не успя да компенсира негативното влияние на слабото представяне на пазарите извън общността.

Третите страни (извън ЕС) бяха движещата сила между 2010 и 2012 г., но след това тенденцията се преобърна. Българският износ започна да зависи отново от европейските държави, които по принцип са най-големият пазар за местната продукция. През миналата година обаче еврозоната изпадна отново в рецесия, а показателите на ключови икономики като френската, германската и италианската се влошиха. Негативният удар върху България е неизбежен, тъй като това са и едни от най-големите пазари за страната ни.

Минус заради Русия и Украйна

Най-силен беше ефектът от конфликта между Украйна и Русия. Статистиката на НСИ показва, че за една година износът в посока Украйна се е свил с над 55% до едва 370 млн. лв. Към Русия има спад от 10% до 1.032 млрд. лв. Номинално намалението към двете държави се оценява на около 570 млн. лв. Това не е толкова много – едва около 0.9% от общия износ, но е достатъчно, за да преобърне статистиката и да завърши годината с минус. И не се очертава тенденция тази година да е различна.

Според Васил Велев, председател на Асоциация на индустриалния капитал в България, основният проблем е свързан с руско-украинския конфликт. Там той вижда и косвени ефекти – много български компании са поддоставчици на европейски компании, които също страдат от кризата.

Другите намаления

Износът обаче намалява и към други основни търговски партньори на България. Статистиката за държавите от ЕС е само до ноември и няма пълна картина за края на годината. Данните за Германия обаче показват понижение от 5%. Към Гърция спадът е с 6.5%, Франция – 2%. Значителен спад има и в посока Китай – над 18%. Причина за това може да се

търси в по-слабия икономически ръст, който отчиташе азиатската държава през миналата година. Освен това вносът на суровини там се сви значително, а България изнасяше основно това. Според Лъчезар Богданов, икономист от "Индъстри уоч", има и друга причина, поради която статистиката отчита една пета свиване на износа към Китай. "Едно от обясненията в дългосрочен план е, че българските фирми много често работят за други европейски компании. И така се получава, че вместо директен износ за Китай се изнася за европейски партньор, който след това транспортира към Китай", обясни икономистът.

Данните на НСИ показват само стойността на продадената продукция, тоест цената, на която се изнася. Заради рязкото поевтиняване на цените на суровините номиналната стойност на износа също се свива. На международните пазари цената на медта през 2014 г. се е понижила с 10%, на въглищата с 25% и с около 10% на пшеницата. Това са сред основните суровини, които изнася България.

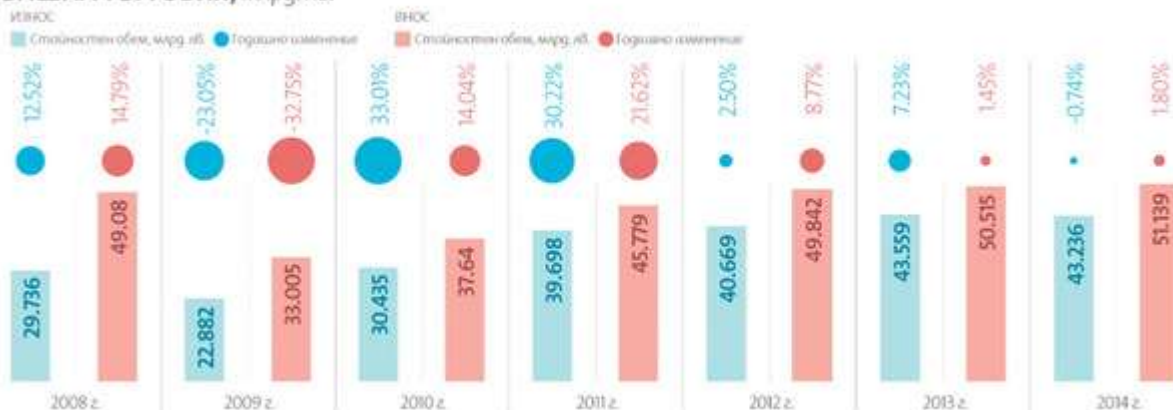
Смесена прогноза

Износът може да започне да се покачва с по-осезаем процент едва след като се намери решение на руско-украинския конфликт, смята Васил Велев. Той също така е на мнение, че друг важен фактор за положителното развитие на износа, както и за икономиката като цяло, е политическата стабилност в страната. Не е изключен и другият сценарий, при който конфликтът се задълбочава и търговските отношения между Русия и Европа се влошават допълнително.

"Напълно е възможно тази година да има ръст на износа. За подобно развитие говорят последните данни за индустриалното производство", смята Лъчезар Богданов. Статистиката на НСИ показва, че през последните 12 месеца общото индустриално производство се увеличава почти постоянно. Изключително силно се представя преработващата промишленост, която успява да компенсира значителните спадове при добивната промишленост.

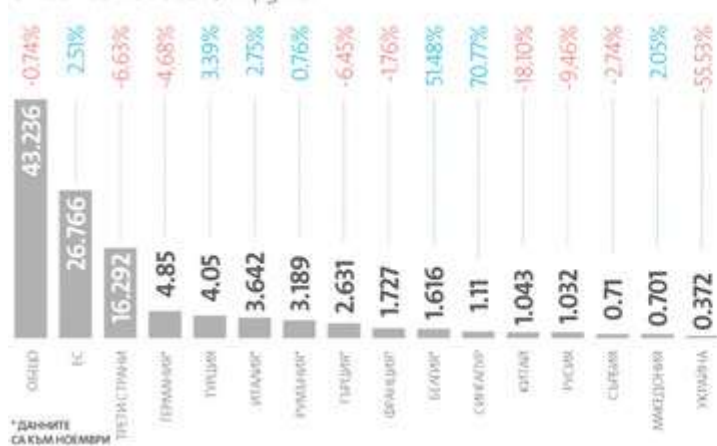
В свой анализ за българската икономика застрахователят на кредитни рискове Euler Hermes посочи, че България има шанс да получи допълнителни 800 млн. евро от износ на продукция. Експертите обясняват прогнозите си с очаквания ръст на потреблението в Европа.

ВЪНШНА ТЪРГОВИЯ, млрд. лв.

ОСНОВНИ ТЪРГОВСКИ ПАРТНЬОРИ

Стойностен обем, млрд. лв.

ПО СЕКТОРИ КЪМ ТРЕТИ СТРАНИ

Стойностен обем, млрд. лв.

* ДАНИИТЕ СА КЪМ НОЯМВРИ

ИСТОЧНИК: НСИ

[Вестник 24 часа](#)

✓ Еврокомисията: България да получава газ от поне 3 източника

Еврокомисията предлага всички страни-членки на ЕС от Югоизточна Европа да получават газ от минимум 3 източника. Това съобщи в твитър говорителят на ЕК по въпросите на енергетиката Ана-Каиса Итконен.

Тя уточнява, че предложението е било направено по време на срещата в София на работната група по енергетика на високо равнище. В нея участие взе зам.-председателят на ЕК и комисар по енергетиката Марош Шефчович.

Югоизточният фланг на ЕС се състои от България, Гърция, Румъния, Словения и Хърватия.

По-рано бе съобщено, че първата стъпка в работата на групата трябва да стане разработване на план за интегриране на газовите пазари на Централна и Югоизточна Европа и създаването на газови връзки в региона.

„България е една от страните в ЕС, които са най-силно заинтересовани от сигурността на енергийните доставки и диверсификацията на източниците. Затова нашето правителство активно работи за реализирането на ключови проекти, които ще позволят на страната ни да има достъп до сигурни доставки на газ, на конкурентни цени“, бе цитиран да казва на срещата премиерът Бойко Борисов.

✓ Теменужка Петкова: В България са налице всички предпоставки, за да се случи газов хъб

На вчерашната среща, която протече в изключително откровен и конструктивен диалог с европейските ни партньори, представихме презентация си, свързана с предложенията от наша страна, за това да бъде изграден газов хъб на територията на България. Това каза пред журналисти енергийният министър Теменужка Петкова след пресконференция на първата среща на Групата на високо равнище за изграждането на газовите връзки в Централна и Югоизточна Европа.

„Европейските ни партньори ще извършат съответните анализи във връзка с представената презентация и се надяваме на следващата среща през месец юни да имаме ясен отговор каква е тяхната визия по отношение на това наше предложение. По първоначални данни, прогнозните стойности, които показва нашият анализа са около 2,2 млрд. евро. Ще кандидатстваме за европейско финансиране, може и по плана „Юнкер“ и ще търсим и други източници за финансиране по програми на ЕС, ако се осъществи тази идея за газов хъб“, обясни Петкова. По думите ѝ, основният приоритет на ЕС, свързан с енергетиката, е сигурността на доставките. „Ето защо, страните-членки на ЕС ще работим много интензивно за това да имаме диверсификация както на източниците, така и на маршрутите.

Много сериозно ще се работи и е приоритет за нас изграждането на интерконекторни връзки. Особено внимание ще обърнем на интерконектора с Гърция, който в последните два месеца има много сериозно раздвижване в развитието на този проект“, посочи Петкова. Тя поясни, че в бюджета на страната за 2015 година е потвърдена държавна гаранция от 80 млн. евро, което е достатъчно доказателство за изключително сериозните намерения по отношение на този проект от страна на управляващите. „В сряда ще бъда в Баку, където ще се проведе консултативен съвет във връзка с изграждането на южния газов коридор. Надяваме се до 2019 година да се случат нещата, свързани с гръцкия интерконектор“, посочи Петкова.

„Представете си България като газов хъб. Това са всичките газопроводи, по които ще идва газта и всички газопроводи, по които ние ще транспортираме тази газ. Необходимо ние да имаме и собствено хранилище, каквото имаме в Чирен. Там ще бъде необходимо да се направи разширение. Целта ни е той да достигне до 1 млрд. куб. метра газ. Нашата газопрепосна инфраструктура е снабдена с 10 компресорни станции, което е изключително важно. Смятам, че в България са налице всички предпоставки, за да се случи газов хъб“, каза още Теменужка Петкова.

✓ Падането на цените на петрола е приключило

Падането на цените на петрола е приключило, макар и обратният процес - на ръст на цените, няма да бъде толкова значителен, както миналите пъти. Тази оценка даде Международната енергийна агенция, предават световните агенции. Според последните анализи на агенцията "ценовото дъно" ще бъде достигнато в средата на тази година, а през 2016 г. цените ще тръгнат нагоре.

През 2017 г. ще станат такива, че отново ще направят привлекателни инвестициите в нефтения отрасъл. В резултат добивът на нефт бързо ще се увеличи и цените ще се задържат на новото си ниво.

[Вестник Труд](#)

✓ Дончев: България все още има шанс за руски газ по Южен поток

Проектът „Южен поток“ „няма как да се случи в първоначалния си вариант“, поради сблъсъка с европейските правила за либерален пазар, но България все още има шанс да получи руски газ по Черно море, смята вицепремиерът Томислав Дончев:

Въпросът е дали част от проекта, и специално морската му част, все още не би следвало да бъде считана за актуална от техническа, икономическа, не ми се иска да го коментирам - от политическа гледна точка, каза Дончев, цитиран от БНР.

Защото доколкото ако на българския бряг, като част от територията на Европейския съюз, излиза руска тръба и ако може да се купува газ, това според мен и според анализа на мнозина експерти по никакъв начин не противоречи на европейското законодателство.

[Вестник Капитал Daily](#)

✓ "Без иновации няма как да има силна икономика"

Георги Георгиев, носител на наградата "Млад изобретател" за 2014 г. на фондация "Еврика", пред "Капитал Дейли" http://www.capital.bg/biznes/kompanii/2015/02/09/2469036_bez_inovacii_niama_kak_da_ima_silna_ikonomika/

Георги Георгиев е бакалавър от Техническият университет (ТУ) – София. По време на следването си успешно завършва специализиран курс по САД системи и специализира автомобилно инженерство в Кралския университет в Белфаст, Северна Ирландия. През 2012 г. се дипломира като магистър по индустриално инженерство на английски език в ТУ – София. Завършил е специализиран курс "Модел на поведение" в СУ "Св. Климент Охридски". От март 2013 г. е докторант по мехатроника, роботика и автоматизирано инженерство в Машиностроителния факултет на ТУ – София.

Започва професионалната си кариера като електромеханичен конструктор. От май 2009 г. е продуктов мениджър в "Индъстриъл трейдинг" ООД - официален представител на германския концерн "Фьорх". Отлично владее английски, немски и японски език. Наградата "Еврика" беше присъдена на Георги Георгиев за изобретението му "Пружинен клипс" за скрепителни скоби, намиращи приложение при изграждане на тръбни инсталации в жилищни, промишлени и административни обекти.

Как се роди идеята за [изобретението "Пружинен клипс"](#), за което получихте наградата "Еврика" за "Млад изобретател" на 2014 г.?

- Работя в индустрията над 10 години, последните осем от които в сферата на индустриалната търговия. Последната ми месторабота обслужва клиенти в различни направления на производството, сред които и строителните инсталации. Като продуктов мениджър консултирам клиентите за подходящия продукт и най-доброто решение за тях. В тази продуктова гама има и скоби за тръби. Знаем от какво имат нужда клиентите, познавам наличните технически решения и така се роди идеята за оптимизацията им. Благодарение на дедукция и инженерна мисъл стигнах до съответното решение. Това не е единственото изобретение, което съм представил, но то се отличава с пряката полза, която получава крайният потребител, и ясната иновация.

Какво е неговото приложение, какви са ползите от него, какъв е интересът към него?

- Скобите за тръби се използват навсякъде в жилищното и промишленото строителство. Прекият резултат от изобретението е, че не е необходимо този, който инсталира скобата, да ползва ръчни инструменти или две ръце. Той може да монтира и демонтира само с една ръка. В момента това е най-иновативната разработка в света в тази сфера. Очаква се сериозен интерес по-скоро от фирмите в тази област, отколкото от крайни потребители, тъй като количествените натрупвания водят до качествени изменения. Съкратеното време за монтаж на единица скоба, умножено по голямото количество скоби, необходими за един обект, ще доведе до по-малко отделено време за този тип инсталация и по-малко ангажирани хора. А това се отразява пряко на бюджета на обекта - от себестойността до времето на неговото пускане в експлоатация.

Как се отнася компанията, в която работите, към вашата изобретателска активност?

- Екипът, с който работя, е съставен от млади и мотивирани хора, които са избрали да останат и работят в България. Получавам безрезервна подкрепа от всеки един от тях. Подобни инициативи силно се толерират и мотивират, което според мен е правилният подход на една амбициозна фирма.

Какво стимулира или би стимулирало изобретателската активност сред младите хора?

- Това е съвкупност от много елементи. Образователната система трябва да има заложен механизъм за подобна будителска дейност. Университетите и бизнесът трябва да работят в обща посока заедно. Несъмнено има значение човек да е финансово добре мотивиран. А също и да има достатъчно време, за да може да се посвети на работа над разработки. Но най-вече, за да бъде мотивиран един млад човек да твори, той трябва да вижда пряката връзка между изобретението и крайния резултат. Голяма част от изобретенията са нереализирани по своето естество или има пълна липса на интерес от инвеститори. Ето защо може да се ползва холандският принцип на патентно генериране, което означава профилно-планова стратегия от изобретението до патента, от университета до бизнеса. Това, което е било реалност в България до преди 30 години - от катедрите в университетите до институтите за развойна дейност. Но отново зад това трябва да стои държавна намеса и дългосрочна стратегия.

А какво пречи на тази активност?

- Основен фактор е липсата на перспектива. Познавам много млади хора с потенциални идеи и разработки, но когато си помислят да поемат по пътя на узаконяване и въвеждане в производство на тяхната идея, се сблъскват с реалността - тровава бюрокрация с никакви финансови облекчения за млади изобретатели, тотална липса на реални инвеститори и много често липсата на основни познания как се прави бизнес от страна на изобретателите. В общи линии - дори и да имат добър проект, младите хора нямат средствата и опита да реализират докрай своите идеи.

Как ще коментирате връзката "изобретатели, патенти – реален бизнес" в България, какво я улеснява и какво ѝ пречи?

- За да реализираш свой патент и да го пласираш на пазара достатъчно успешно, трябва да имаш достатъчно средства и търпение. А не са много фирмите в страната, които биха се заинтересували от закупуване на патенти. Причината е, че голяма част от платежоспособните компании идват в страната, за да произвеждат "на ишлема" заради евтината работна ръка, а не да развият научноизследователска дейност и да проектират нови продукти. В последните години се

наблюдава сериозен напредък в това отношение благодарение на европейските фондове и фондовете за финансиране на стартиращ бизнес. За много изобретатели това е светлина в тунела.

Какво може да направи българският бизнес, за да стимулира иновациите, които ще доведат до по-висока производителност?

- Инвестиция в развойна дейност е скъпо и не винаги отплащащо се удоволствие, но без него никога няма да излезем от омагьосания кръг. Без иновации няма как да има силна икономика. Нужни са развойни отдели в компаниите и тесни връзки с университетите плюс съвместни инициативи за практическо обучение на студентите и насочването им към реалната индустрия. В момента в голяма степен университетите предлагат теоретично обучение на студента, което е базата за последваща практика. И тъкмо тук е мястото на бизнеса - чрез съвместни лаборатории или стажове да се направи връзката между теория и практика, както е по цял свят.

Има ли нужда от държавна подкрепа за иновациите?

- Поне аз не познавам сериозна икономика без силна държавна намеса в подкрепа на иновациите. Това би трябвало да бъде държавна политика с изградена дългосрочна стратегия. Но тази стратегия със сигурност трябва да бъде изградена съвместно с бизнеса, като се вземат добрите примери от чужбина.

[Вестник Сега](#)

✓ Земеделското министерство иска да не се връща ДДС при износ на дървесина

Нови 103 хил. хектара държавни гори ще бъдат включени в категорията "защитни"

Спорна и трудна за осъществяване идея за ограничаване на износа на дървесина обявиха вчера от Министерството на земеделието и храните. "Предложението ни е временно да се въведе забрана за възстановяване на ДДС за изнесения необработен дървен материал", съобщи заместник-министърът на земеделието доц. Георги Костов, който представи серия от предстоящи мерки за опазване на родните гори.

Идеята трябва да стане факт след промени в закона за ДДС, които земеделското ведомство смята да прокара до май т.г. "Целта е да се постави икономическа преграда пред опитите да се изнася дървесина, тъй като мораториум за това не може да се въведе заради европейски договорености", обясни доц. Костов. Самият той призна, че предложението е трудно за изпълнение, затова в момента се водят разговори с Министерството на финансите и с юристи, които трябва да изпипат правно нещата. Въвеждането на подобни мерки без съгласуване с ЕК може да доведе до възражения от Турция и Македония, каквито вече сме получавали при предишни ограничения.

През миналата година официално сме изнесли 900 хил. куб. м дървесина. 600 хил. куб. м от тях са заминали в Турция, а останалите - в Гърция и Македония. Според доц. Костов тези количества могат да се усвоят от нашата горска промишленост, без това да се отрази на пазара и на цените на дървен материал. "Едва ли идеята ни ще се посрещне еднозначно от фирмите износители, тъй като 1 кубик дърва излизат от страната ни на цена от 50 лв., а в Македония вече стават 50 евро. Но смятаме, че тя е правилна, тъй като трябва да се гледа интересът на държавата", коментира той. По думите му пазарът ще се наблюдава и ако няма ефект, мярката ще бъде премахната.

Сред другите мерки за опазване на горите е включването до седмица на нови 103 хил. хектара (1 млн. и 30 хил. декара) държавни гори в категорията "защитни". Тези гори са разположени на силно наклонени терени, около водни басейни, реки или инфраструктурни съоръжения, задържат дъждовната вода и предпазват склоновете от ерозия. За по-доброто опазване на полските и горските пътища е издадена заповед, забраняваща по тях да се извозва дървесина, когато те са преовлажнени. Забранено е и навлизането в сечища на големи камиони. До март 2015 г. пък ще се промени наредбата за сечта в горите. За всички възобновителни сечи ще бъде определена горна граница от 20% като максимално разрешено количество за изсичане. При отгледните сечи максимумът ще е 30%.

Според Георги Костов незаконната сеч у нас е сведена до минимум, а за м.г. са отнети регистрациите за горска практика на 26 човека. Сформираните на 1 декември м.г. 173 мобилни екипа са направили над 18 хил. проверки досега, в резултат на които са задържани 353 куб. м дърва. Над 400 хил. проверки пък са извършили горските инспектори през цялата 2014 г., като са наложени глоби за 1.3 млн. лв. Едва 12-15% от тях обаче се събират реално.

Междувременно шефът на Югоизточното държавно предприятие Пейчо Върбанов забрани сеченето и извозването на дървесина до 1 май т.г. в три горски стопанства в Странджа. Пред "Фокус" той уточни, че има правомощия и ще пусне горските стопанства в отпуск, докато "не стане ясен проблемът с незаконната сеч".

ОТЛИЧНИК

Българските гори са стигнали максимума, до който могат да акумулират запаси, съобщи земеделският зам.-министър Георги Костов. По думите му те се подобряват, площта им се увеличава постепенно, а възрастта на дърветата ни е средна - около 50 г. "Няма друга държава, в която близо 60% от горите да попадат в зоните на екомрежата "Натура 2000", коментира още той. Отсечената дървесина в държавните предприятия за м.г. е била 4.6-4.9 млн. куб. м при планирани 5-5.2 млн куб. м. 41 млн. лв. са инвестирани от 6-те държавни горски предприятия от създаването им през 2011 г. до сега, като са залесени 51 хил. дка гори.

✓ Частните училища ще получават субсидия само за обучение

Учебни програми ще се утвърждават само за началните класове, обещава шефката на просветната комисия

Частните училища ще получават средства от държавата само за обучението на децата, каза председателят на парламентарната комисия по образование Милена Дамянова (ГЕРБ) на среща с директори на учебни заведения от Велико Търново. Частните детски градини и училища няма да получават средства за целодневно обучение, за извънкласни дейности, нито за работа с деца със специални образователни потребности.

За тези училища не е предвидено също така да се отпускат и бонуси за добри образователни резултати, стана ясно от изказването на Дамянова, която е вносител на законопроекта за училищно образование. Тя припомни, че извън делегираните бюджети са предвидени редица добавки за държавните и общинските училища - например за условно постоянни разходи отопление. Тези суми няма да се влияят от броя на децата. Добавките бяха въведени при правителството "Орешарски" и покриват разходи за поддръжката на сградата и материално-техническата база на училищата, такса смет, отоплението и др. Едно училище може да получи до 27 хил. лв.

Финансирането на частните училища бе една от спорните теми при обсъждането на законопроекта на първо четене в пленарна зала преди седмица. Въпреки критиките отляво проектът мина с гласовете на ГЕРБ, Реформаторския блок, Патриотичния фронт и АБВ. Вече тече срокът, в който преди обсъждането на второ четене депутатите могат да направят свои предложения по текстовете на проекта.

Това, около което ще се обединим, е учебните програми да се утвърждават само за началните класове, каза още Милена Дамянова във Велико Търново. В проекта на ГЕРБ за първи път се предвижда училищата да разпределят сами учебния материал. Това означава, че педагогическият колектив на едно учебно заведение ще може да разработва собствени учебни планове при спазване на общия брой часове за съответния клас. "Твърди" учебни програми ще има само за учениците от I до IV клас. Дамянова даде за пример Финландия, където стандартите и програмите са рамкови. "Там няма нещо задължително, определено от държавата. Учителят сам избира как да постигне това, което държавата иска от него", обясни депутатката и добави, че и при нас е дошъл този момент. Лично аз не съм привърженик на такива детайлни програми, защото това ограничава и поставя в рамка, като няма как да се приложи индивидуалният подход към децата, обясни идеята председателят на просветната комисия.

✓ България губи важни пазари в Русия, Украйна и Китай през 2014 г.

Износът на страната ни към ЕС компенсира спада на експорта към трети страни

Притеснителни данни за износа на български стоки и услуги извън пределите на ЕС през 2014 г. отчете националната статистика. Оповестените вчера данни показват, че през изминалата година експортът за страни извън Евросъюза спада с 6.6%, или с 1.156 млрд. лв. Общият му размер е за 16.1 млрд. лв. В същото време намалява и вносът от трети страни - с 3.2% до 19.7 млрд. лв. Най-големите вносители у нас са Русия, Турция, Китай и Украйна.

Общият износ на България обаче спада с по-малък процент - 0.7 на сто през 2014 г., заради увеличаването на експорта към ЕС с 3.2%. Общият обем на българския износ е за 43.2 млрд. лв. Вносът в страната ни обаче е нараснал с 1.2% - общо за 51.1 млрд. лв. Намаляват стоките, които идват от трети страни - 3.2% до 19.7 млрд. лв. Вносът от ЕС пък се покачва с 4.3% за година. Така отрицателното външнотърговско салдо достига 7.903 млрд. лв. при 6.956 млрд. лв. за 2013 г.

Оказва се, че страната ни губи над 800 млн. лв. през изминалата година само от свити пазари с Русия, Украйна и Китай. Основните трудности за българските търговци през миналата година са дошли от кризата с Русия и Украйна. Общото намаление на износа ни към тях е за 572 млн. лв. В статистиката проличават и последиците от ембаргото, което Русия наложи върху вноса на храни от страните - членки на ЕС, през лятото. Според НСИ българският износ към Русия е спаднал с 9.5%, или със 108 млн. лв. до 1.032 млрд. лв. С над 1.57 млрд. лв., или почти 17%, намалява и вносът ни от Русия. Експортът ни към Украйна се е сринал с цели 55.5%, или с 465 млн. лв., до 272 млн. лв. Леко намалява и вносът от Украйна - със 7.3%, или с 82 млн. лв.

Спада и износът на България за друг важен пазар - Китай. Той е намалял с над 230 млн. лв., или с 18%, до 1.043 млрд. лв. По данни за 2014 г. на икономическото министерство 59.2% от износа ни за Китай са рафинирана мед и медни сплави. С почти 13%, или 191 млн. лв., до 1.691 млрд. лв. обаче се увеличава вносът на китайски стоки у нас. Така отрицателното ни външнотърговско салдо с Китай се увеличава почти три пъти - от минус 226 млн. лв. през 2013 г. до минус 648 млн. лв. в края на миналата година.

Най-много стоки от България през 2014 г. очаквано са тръгнали към Турция - за над 4.052 млрд. лв. На второ място е Сингапур, за където сме изнесли стоки и услуги за 1.109 млрд. лв. Ръстът за година в износа ни за азиатската държава е с 460 млн. лв., или 70%. През последната година износът за Сингапур расте с много бързо темпо, основно за сметка на намалението към Гибралтар, за където през 2014 г. сме изнесли с 60% по-малко стоки, отколкото през 2013 г.

Вестник Стандарт

✓ Скок на износа на БГ-стоки към ЕС

София. През периода януари - ноември 2014 г. износът на България за ЕС се увеличава с 2.1% спрямо същия период на предходната година и е в размер на 24.9 млрд. лева. Основни търговски партньори на България са Германия, Италия, Румъния, Гърция, Франция и Белгия, които формират 71.0% от износа за държавите - членки на ЕС., сочат данни на Националният статистически институт (НСИ).

През ноември 2014 г. износът за ЕС намалява с 0.4% спрямо същия месец на предходната година и е в размер на 2.4 млрд. лева.

Вносът на България от ЕС през периода януари - ноември 2014 г. нараства с 3.5% спрямо същия период на предходната година и е на стойност 28.6 млрд. лв. по цени CIF. Най-голям е стойностният обем на стоките, внесени от Германия, Италия, Румъния, Гърция и Испания.

През ноември 2014 г. вносът на България от държавите - членки на ЕС, нараства с 5.7% спрямо същия месец на предходната година и е в размер на 2.8 млрд. лв. по цени CIF.

Външнотърговското салдо (износ FOB - внос CIF) на България с ЕС през периода януари - ноември 2014 г. е отрицателно и е на стойност 3 761.1 млн. лева (табл. 1 от приложението). По цени FOB/FOB (след елиминирание на разходите за транспорт и застраховки при внос на стоки) салдото също е отрицателно и е в размер на 2 602.6 млн. лева. При износа на България за ЕС, разпределен според Стандартната външнотърговска класификация, през първите единадесет месеца на 2014 г. в сравнение със същия период на 2013 г. най-голям ръст е отбелязан в сектор „Химични вещества и продукти“ (12.3%).

Най-голям спад се наблюдава в секторите „Минерални горива, масла и подобни продукти“ (22.9%) и „Безалкохолни и алкохолни напитки и тютюн“ (19.3%). При вноса от ЕС най-голямо процентно увеличение (7.9%) е отчетено в сектор „Химични вещества и продукти“, а най-голямо намаление (17.5%) се наблюдава в сектор „Мазнини, масла и восъци от животински и растителен произход“.

✓ Пускат 14 дружества за приватизация

14 дружества с държавно участие се очаква да бъдат пуснати за приватизация през 2015 г. Планът за работа на Агенцията за приватизация през тази година ще бъде обсъден на следващото заседание на Надзорния съвет на ведомството. Шест дружества влизат в списъка на приоритетните проекти, по които АПСК ще работи за осъществяване на приватизационни продажби през 2015 г. Това са "АДИС", "Аудиовидео Орфей", "Българска фондова борса", "БДЖ-Товарни превози", "Международен панаир - Пловдив" и "Овча купел". Други приватизационни проекти, по които АПСК ще работи през 2015 г., са "НИТИ" ЕАД, гр. Казанлък (100% държавно участие); "Булгарплодекспорт" ООД, гр. София (99% държавно участие); ВМТ "Орбита" АД, гр. София (98,63%); "Военно издателство" ЕООД, гр. София (100%); "Свободна безмитна зона-Бургас" АД, гр. Бургас (19,45% държавно участие); "Русалка" ЕООД, гр. Варна (100%); "Система за агропазарна информация" ЕООД, гр. София (100%); "Сортови семена Елит" ЕАД (100%). В Агенцията за приватизация вече има писма от министъра на финансите Владислав Горанов и от министъра на транспорта Ивайло Московски, които дават своето съгласие за стартиране на приватизационната процедура, съответно на "Българска фондова борса" и на "БДЖ-Товарни превози". В "АДИС" са съсредоточени много дипломатически имоти. Затова в този случай е въпрос за целесъобразност какъв подход ще се избере при раздържавяването - дали да се продава цялото дружество или обособени части от него. Друго атрактивно дружество от програмата за приватизация е "Овча купел" ЕООД. По отношение на "Международен панаир - Пловдив" АД вече има принципното съгласие на министъра на икономиката Божидар Лукарски да стартира и тази продажба на държавния дял в дружеството, който възлиза на малко над 49%. Преди това обаче трябва да бъде изготвен правен анализ и приватизационна оценка на миноритарния пакет и съответно да се определи неговата цена.

От дружествата, които са към Министерството на икономиката, ще се приватизира и "НИТИ-Казанлък" ЕАД. От АПСК са готови веднага да стартират процедурата, като избраният метод за продажба ще бъде конкурс, защото кандидатите трябва да преминат процедура за индустриална сигурност, тъй като дружеството е от военнопromишления комплекс. Минималната цена за дружеството ще бъде поне 3,5 млн. лв.

През тази година агенцията ще осъществява и действия по продажбата на обособени части от търговски дружества и на имоти - частна държавна собственост, предложени от областни управители. След като програмата за приватизация бъде приета от Надзорния съвет на агенцията, тя ще залегне в детайлизиран План за работа на АПСК през 2015 г., който ще бъде изпратен за одобрение от Министерски съвет.

Приоритетни проекти за приватизация

Дружество	Държавно участие
1. "АДИС" ЕООД, СОФИЯ	100%
2. "Аудиовидео Орфей" ЕАД, СОФИЯ	100%
3. "Българска фондова борса - София" АД	50,05%
4. "БДЖ -Товарни превози" ЕООД, СОФИЯ	100%
5. "Международен панаир - Пловдив" АД	49,63%
6. "Овча Купел" ЕООД, СОФИЯ	100%

[Вестник Преса](#)

✓ Газовият хъб ще струва 2,2 млрд. евро

Предвижда се изграждането на 844 км газопроводи, две компресорни станции и терминал

2,2 млрд. евро е необходимата инвестиция за изграждането на нова инфраструктура, необходима за газов хъб в България.

Това показват данните от презентацията, представена по време на първата среща на Групата на високо равнище за изграждането на газовите връзки в Централна и Югоизточна Европа от премиера Бойко Борисов, съобщава "Фокус".

Сред основните предимства на страната ни за изграждане на газов хъб са географското ѝ разположение, което я определя като стратегически партньор, добре проектираната национална газопрепосна мрежа, добре балансираната транзитна национална система с газохранилище, както и добива на Нефт и газ в региона.

Други предимства са ниското вътрешно потребление т.е. свободният капацитет за транзит на газопрепосната ни система, прозрачните процедури за доставки и строителство на справедливи цени и наличието на дългосрочен и краткосрочен капацитет.

В презентацията се отбелязва, че за реализацията на проекта е необходимо модернизация на съществуващата инфраструктура и изграждането на нова такава.

В частта „Модернизация“ е заложено повишаване на мощността на Компресорна станция "Странджа" с 10 MW, изграждане на лупинг Лозенец–Рупча – 50 км, изграждане на 20 км. газопроводи и модернизация и разширение на северен полупръстен с приблизително 272 км.

В частта „Изграждане на нова инфраструктура“ е включено изграждането на приблизително 844 км газопроводи, две компресорни станции с обща инсталирана мощност 265 MW (в района на гр. Левски и на гр. Провадия) и изграждане на приемен терминал. Според предварителните разчети прогнозната стойност на инвестицията за изграждане на нова инфраструктура е 2, 2 млрд. евро, а за модернизацията и разширението на северен полупръстен ще са необходими 140 млн. евро. Предвижда се и изграждане на допълнителен капацитет за съхранение - разширение на ПГХ „Чирен“ и изграждане на ново ПГХ.

Списание Мениджър

✓ Световната финансова система е на ръба на нова кредитна криза

Световната финансова система отново е застрашена от криза, след като междубанковите заеми отчетоха увеличаващ се риск, съобщава британският вестник Telegraph.

Жизненоважните системи за превод на заеми между банките са започнали да блокират, а пазарите на дългове се сричат. Последното въвеждане на количествени облекчения от Европейската централна банка ще спечели време, но мярката е недостатъчна и закъсняла, се посочва в статията.

Именно сричват в цените на американските имоти през 2007 година доведе до финансовата криза от 2008. Би било лесно да хвърлим вината върху собствениците на имоти в САЩ, но бихме допуснали грешка. Сричват на пазара не беше причината за кризата, а просто симптом от по-сериозните злини вследствие на евтините кредити, ниските рискове и обещанията, че поредното спасяване на банките е зад ъгъла.

Кейнсианският модел за стимулиране на икономиката, който беше приложен по целия свят, се проваля. Китайската икономика се разрастваше с 12% през 2010 година, но този ръст се забави до 7,7% през 2013 година и падна дори повече, до 7,4% през 2014 – най-ниската си точка за последните 24 години. Икономистите очакват ръстът на китайската икономика да се забави до 7% през тази година. Процъфтяващият някога имотен сектор вече е на парчета и повлича след себе си цялата икономика.

Втората глобална кредитна криза вече е налице в Китай, на 11 000 километра от епицентъра на предишната. Облигациите на китайските компании за недвижими имоти се сричат една след друга като домино. Kaisa, базираната в Шенжен строителна компания, която спечели \$2,5 милиарда на международния пазар, трябваше да бъде спасявана от свои конкуренти миналата седмица, след като обяви, че не може да изплати дълговете си. Облигациите на други китайски компании за недвижими имоти, като например Glorious Property и Fantasia, също пострадаха сериозно.

Властите се опитаха да удържат разпространението на заплахата. Китайската народна банка изненадващо поряза с 50 базисни пункта съотношението на задължителните резерви на банките (RRR), от 20 на 19,5%. Но тази мярка не попадна в основата на проблема. Китайската кредитна система ще стане напълно неустойчива, освен ако всяка година не се печатат пари, които да стабилизират икономиката. Нескопосаното облекчаване на ликвидността няма да е достатъчно.

Натискът върху китайската банкова система личи ясно от повишените нива на SHIBOR, който показва, че банките се страхуват от отпускането на междубанкови заеми.

Но няма причина да злорадстваме. Разбирането, че това е просто изолиран инцидент, е смешно. Спомнете си, че същото се говореше и за ипотечната криза в САЩ. Проблемът е, че банки като Standard Chartered и HSBC значително са ускорили процесите по отпускане на заеми в Азия от 2008 година насам.

Тегленето на кредити е много лесно, по-трудно е тяхното изплащане. Ако заемите в Азия не бъдат върнати, има опасност заразата на китайския пазар за недвижими имоти бързо да се разпространи към някоя слаба британска банка, която никога не е стъпвала в Азия. Причината за това е, че британските банки взимат краткосрочни междубанкови заеми в размер на милиарди. Загубите от неизплатени кредити в Китай могат много бързо да се превърнат в проблем на Обединеното кралство.

Усредненият лихвен процент LIBOR, сочи, че, от 9 месеца насам, финансовите институции стават все по- малко склонни да си отпускат заеми една на друга. Част от този процес се дължи на здравословното възвръщане на нормалното оценяване на риска след 6 години на мощни парични стимули. И все пак, след като междубанковите преводи започват да поемат удара, твърде възможно е тези 6 години на разчитане на централните банки за капитал да са направили кредитната система силно уязвима.

Изглежда никой не си е взел поука. Реакцията спрямо причините за първата глобална финансова криза – а именно, евтините кредити, ниският риск и пакетите за спасяване на банките – е била просто героично усилие за създаване на по-евтини кредити, по-нисък риск и по-големи пакети за спасяване на банките.

Ново проучване на McKinsey & Co разкрива смайващия мащаб на проблема с растящия глобален потребителски дълг - с \$57 трилиона от 2007 година насам, - достигащ общо \$200 трилиона. Главните виновници за този ръст са Китай, които въведоха пакет от стимули в размер на 4 трилиона юана; Американският федерален резерв, който стартира три програми за количествено облекчаване, изкупувайки облигации в размер на \$3,7 трилиона; Британската централна банка, която е похарчила £375 милиарда; и Япония, която увеличи бюджета си за изкупуване на активи от 60-70 трилиона йени миналата година, до 80 трилиона през тази.

Парите се вливат към активите, които осигуряват най-голяма възвращаемост при най-малко съпротивление. Ценните книжа скочиха значително. Американският и британският стокови базари са далеч от рекордните върхове. Бърз поглед върху компаниите, чиито дялове бяха облагодетелствани, разкрива, че акциите на новите технологични фирми са се покачили най-бързо и имат най-висока оценка.

Като обикновено, най-надценените активи са и най-зле оценени. Невероятни суми се плащат за компаниите с по-малко от 50-членен персонал по формулата „този път е различно“, базирана на кликове, гледни точки и на активните брокери, които убеждават инвеститорите да се разделят със спестяванията си.

Някои много особени класове активи са поникнали като гъби в зловонната почва на количествените облекчения. Най-добрият пример е криптовалутата Bitcoin. Тя няма централна банка и съществува единствено като виртуална валута. Често е приемана за конкурент на традиционните парични и разплащателни системи, но в действително двете са различните страни на една и съща монета. Bitcoin процъфтя по време на мащабното количествено облекчаване, увеличавайки стойността си над 7 пъти през 2013 година. Но сега, когато количественото облекчаване бе прекратено, Bitcoin се срива.

Печатането на долари стимулира всички пазари до рекордно високи нива.

Наперената криптовалута обаче не е сама – всички класове активи в момента пропадат. Цената на петрола спадна от \$115 за барел през юни 2014 година до \$52 в края на миналата седмица; цената на желязната руда се срива от \$140 за тон през януари 2014 до \$62 в края на миналата седмица.

Не само класовете активи са нестабилни. Ключовите индикатори на международната икономическа активност също светят в червено. Индексът Baltic Dry, смятан за най-големия индикатор за растежа на световната икономика, миналата седмица се срива до рекордно ниските 559 точки от 29 години насам.

Втората кредитна криза е в разгара си в Китай, а Европа ще се бори да предотврати разпространението на заразата до кредитния си пазар.

investor.bg

✓ Пенсионните фондове: Спазваме стриктно разпоредбите на закона

Общественият интерес и регулаторната дейност са ключови за допълнителното пенсионно осигуряване, посочват от БАДДПО

Всички пенсионноосигурителни дружества извършват своята дейност по ред и начин, регламентирани в Кодекса за социално осигуряване (КСО) и стриктно спазват разпоредбите на закона.

Това се посочва в декларацията от пресцентъра на Българската асоциация на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО). Становището е във връзка с твърденията в статии, публикувани в периода 7-13 февруари 2015 г., в медиите, принадлежащи на издателство "Икономедиа". В публикациите се твърди, че някои частни пенсионни фондове инвестират в свързани фирми със съмнителни активи.

От БАДДПО подчертават, че "средствата на пенсионните фондове се инвестират в акции и облигации, допуснати до търговия на регулиран пазар, ежедневно се контролират от Комисията за финансов надзор (КФН) за спазване на инвестиционните ограничения, предвидени в КСО". Според становището "това се извършва чрез сравняване на отчети представяни от пенсионните дружества, банките попечители на пенсионните фондове и от Централния депозитар".

Пенсионните фондове заявяват още в декларацията, че считат обществения интерес и регулаторната дейност в областта на допълнителното пенсионно осигуряване за ключови.

Според асоциацията публикуването на анализи по частични данни за портфейлите на управляваните пенсионни фондове, извадени от контекста на целия портфейл на съответния пенсионен фонд, биха могли да създадат грешно и недостоверно впечатление за общите характеристики на портфейла, като географска и браншова диверсификация, разпределение на риска по кредитни рейтинги, валутна структура и други.

БАДДПО изтъква, че умишлено се създава мнение в широката общественост за системни нарушения в работата на пенсионноосигурителните дружества, КФН, която уронва авторитета им.

"Вместо повдигането на дискусия и предприемането на мерки в посока на адекватна риск регулация и определяне на допустими стойности за риск на ниво портфейл сме свидетели на атаки и интерпретации, далеч надхвърлящи професионалния подход за усъвършенстване на системата и осигуряването на стабилна и адекватна политика за управление и надзор в областта на допълнителното пенсионно осигуряване", отбелязват още от асоциацията.

✓ Томислав Дончев: Газов хъб ще се прави само при наличие на търговски интерес

Възможно е България да има пет източника за доставка на синьо гориво, твърди вицепремиерът

При изграждането на газов хъб е възможно България да има пет източника за доставка на синьо гориво. Това заяви пред БНТ вицепремиерът Томислав Дончев след състоялата се енергийна среща вчера в София, в която участваха представители на европейската комисия и на страни от Централна и Югоизточна Европа.

Изграждането на съоръжението обаче ще има смисъл само при реален търговски интерес, работата трябва да се базира на тази основа, уточни Дончев.

Той коментира, че разговорите са продължили вчера до късно вечерта и са взети конкретни решения. „Имаме конкретен хоризонт до юни, конкретни уговорки какви стъпки да бъдат приети от държавите членки и ЕК. Говорим за сигурност на доставките, разнообразяване на източници, императивът една държава да има най-малко три сигурни доставчика на газ. Конкуренцията означава по-добра цена“, коментира вицепремиерът.

Представеният от българска страна проект за газов разпределителен център е бил във фокуса на разговорите. „С представителите на ЕК имаме уговорката през следващите седмици да тече детайлен анализ. Нашият ангажимент е да представим всички изходни данни, а те ще помагат с експертиза и юридически анализ“, допълни Дончев.

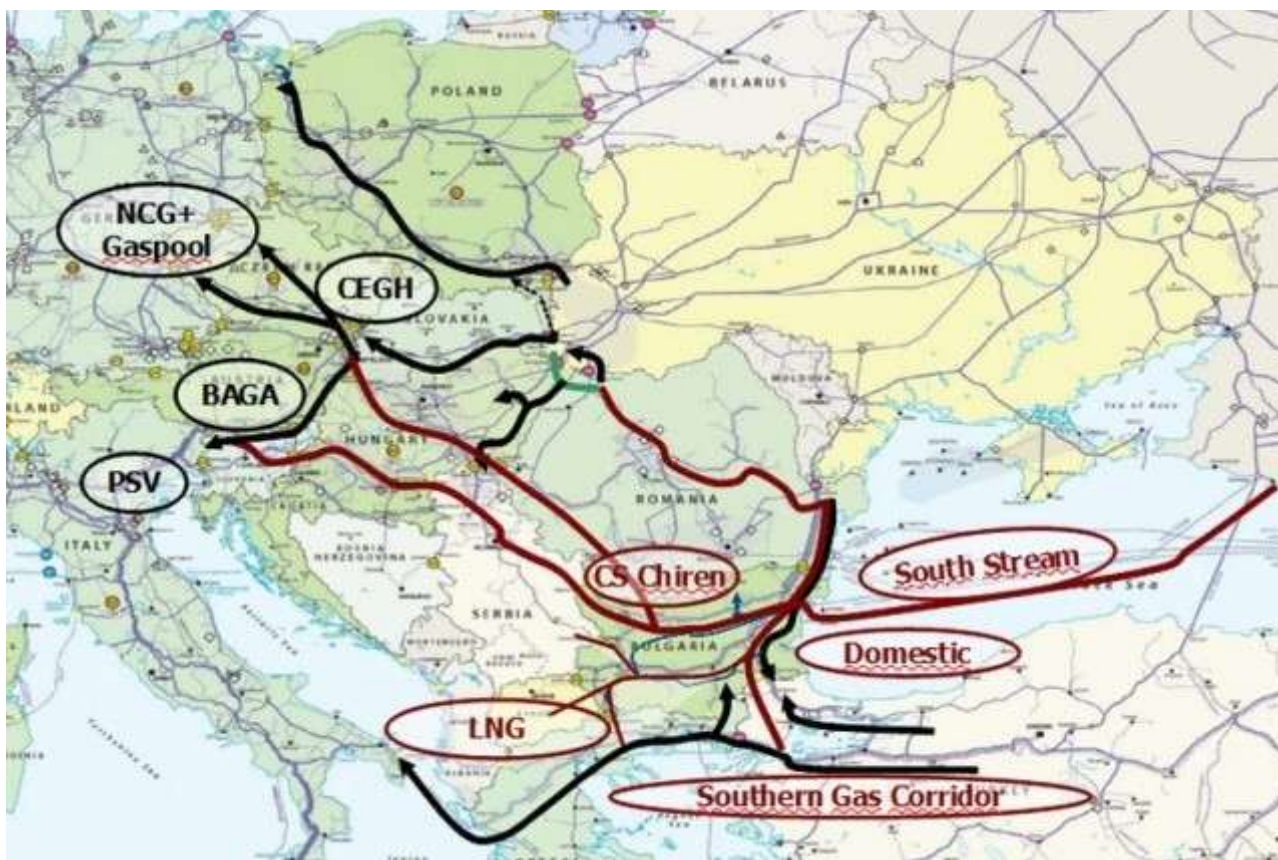
По думите му когато става дума за газов разпределителен център или за хъб, най-привлекателна е възможността на едно и също място да се срещат няколко различни източника на газ, включително и руска тръба в Черно море, местен добив на газ и интерконекторни връзки със съседните страни. По повод местния добив Дончев очаква ситуацията да е обещаваща.

Вчера е коментиран и списък с 14 приоритетни проекта за Югоизточна Европа, която е силно зависима от доставките на руски газ и затова са необходими допълнителни инвестиции в свързаност. От тези 14 проекта 5 са пряко свързани с България, която се оказва в центъра на събитията, заяви вицепремиерът.

По повод бедствията в страна и анонса, че управляващите ще търсят нов механизъм за подпомагане на пострадали, Томислав Дончев заяви, че ще се търси системен подход, какъвто сега липсва.

Очаква се моделът да бъде представен в края на февруари и да бъде със силен социален акцент върху хората с ниски доходи. Подпомагането ще бъде на базата на данъчната оценка на имота. „Държавата може да подпомага, но не и да обезщетява, това е роля на застрахователите“, подчерта вицепремиерът.

Запитан за скандала с подслушването на протестиращи срещу кабинета „Орешарски“ – разработката на службите „Червеи“, Дончев заяви, че „нещата са много по-дълбоки, от това, което се коментира публично“.

Една от картите, представени от премиера Бойко Борисов на срещата в София, за потенциала на България като газоразпределителен център. Графика: МС

✓ Плевнелиев: Европейският енергиен съюз ще издигне Европа на ново ниво

Енергийните ресурси не трябва да бъдат използвани като оръжие, а като стока, отбеляза държавният глава

Изграждането на Европейски енергиен съюз ще издигне политическата и икономическата интеграция в Европейския съюз на ново ниво. Това заяви президентът Росен Плевнелиев, който разговаря днес на „Дондуков“ 2 със заместник-председателя на Европейската комисия и отговарящ за Енергийния съюз Марош Шевчович и с комисаря по въпросите на климата и енергетиката, Мигел Ариас Канете, съобщиха от прессекретариата на държавния глава.

Държавният глава подчерта, че в областта на енергетиката ЕС трябва да говори с един глас както в рамките на Съюза, така и по отношение на външните си партньори.

Постигането на по-добра енергийна свързаност следва да бъде ключов приоритет в енергийната политика на ЕС и е задължително условие за повишаване на сигурността на доставките, посочи Росен Плевнелиев.

„За съжаление през зимата на 2009 г. България разбра какво е да си зависи само от един доставчик на природен газ“, заяви още държавният глава и отбеляза уязвимостта на страната ни през изминалите десетилетия от високата цена на природния газ поради липсата на конкуренция и на алтернативни доставчици.

„Енергийните ресурси не трябва да бъдат използвани като оръжие, а като стока, която се търгува свободно на общия европейски пазар. В областта на енергетиката нашето оръжие е интеграцията“, категоричен беше президентът.

Голямото предизвикателство пред европейските държави е да преосмислят следваните национални подходи за гарантиране на енергийната си сигурност и да търсят ефективно решение на регионално и европейско ниво, заяви заместник-председателят на ЕК Марош Шевчович.

Президентът Плевнелиев подчерта, че диверсификацията на източниците и маршрутите за пренос на енергийни ресурси е обща кауза за държавите от региона на Югоизточна Европа и призова за обединяване на усилията им за създаването на регионален пазар на природен газ.

Обща беше оценката, че енергийната ефективност е необходимо условие за подобряване на конкурентоспособността на европейската икономика. Комисар Мигел Ариас Канете призова държавите от ЕС да се възползват по-ефективно от подкрепата на Европейската комисия и да инвестират в повишаването на енергийната ефективност на своите икономики.

„За разлика от големите енергийни проекти, инвестициите в енергийна ефективност изискват значително по-малко финансиране и оказват пряко влияние върху разкриването на нови работни места“, подчерта Мигел Ариас Канете.

До няколко месеца предстои да бъде изработен план за действие, който да гарантира диверсификацията на източниците на доставка на природен газ в региона.

✓ Износът спадна с 0,7% през 2014 г., а вносът нарасна с 1,2%

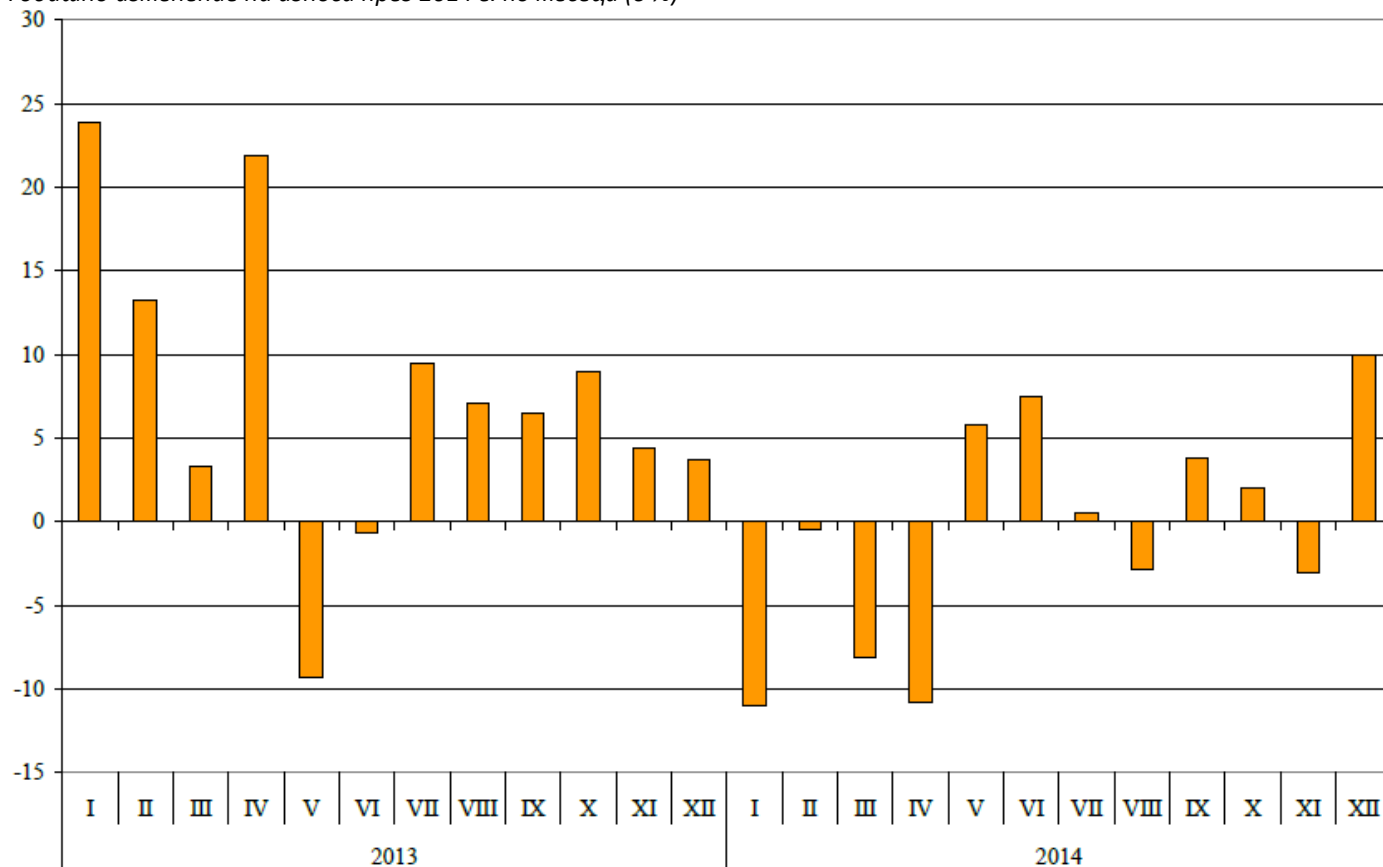
Състоянието на европейската икономика и конфликтът между Русия и Украйна се отразиха на търговията през миналата година

Износът се понижи през 2014 г., докато вносът изпрати годината на плюс. Равносметката – съживяването на икономическата активност в Европейския съюз оказва силна подкрепа за търговията през годината въпреки влошените връзки с държавите извън единния блок. За спада на търговската активност с т.нар. трети страни допринасят най-вече конфликтът между Украйна и Русия и намалелият износ към някои азиатски страни, измежду които и един от основните ни търговски партньори – Китай.

През 2014 г. износът на стоки и услуги намалю с 0,7%, или с 323 млн. лв., до 43,2 млрд. лв., сочат предварителните данни на Националния статистически институт. Активната търговия с държавите членки на ЕС не успя да компенсират напълно спада на експорта към трети страни. През миналата година износът към Европа е нагоре с 3,2% до 26,9 млрд. лв., а към държавите извън общността е надолу с 6,6% до 16,3 млрд. лв.

Само през декември общият износ на страната скача с 10% годишно. Това е първият двуцифрен ръст от април 2013 г. насам. През последния месец на 2014 г. сме изнесли стоки и услуги на стойност 3,4 млрд. лв.

Годишно изменение на износа през 2014 г. по месеци (в %)

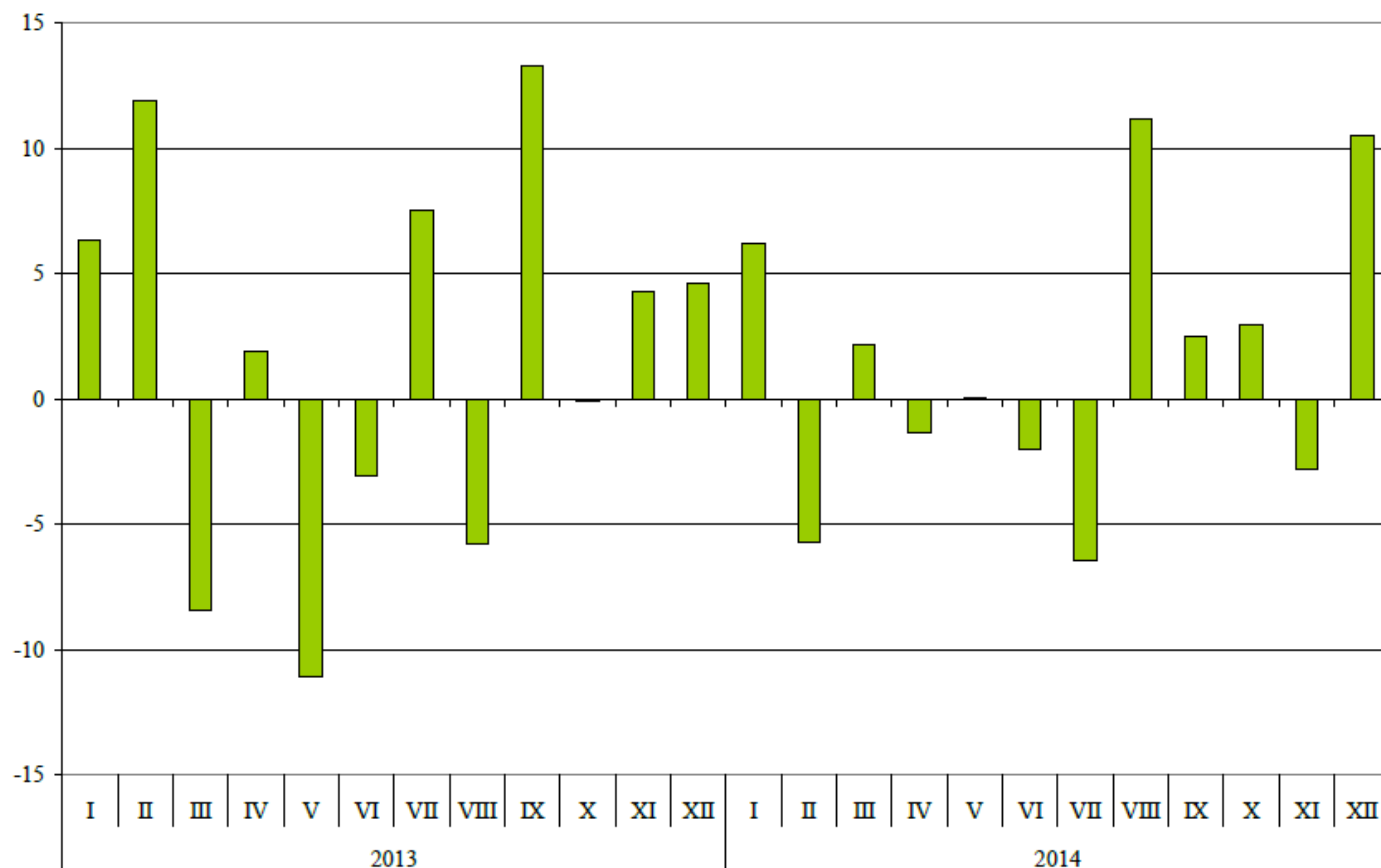
Графика: НСИ

Що се отнася до вноса – той расте с 1,2% през 2014 г. Тук търсенето на европейски стоки напълно компенсира това на стоки и услуги от трети страни, което спада. Вносът от ЕС се покачва с 4,3% за година, докато този от държавите извън съюза намалява с 3,2 на сто. През 2014 г. сме внесли общо стоки и услуги за 51,1 млрд. лв.

Разбира се, по-високият внос се счита и за индикатор за подобро вътрешно търсене. Само през декември той се покачва с цели 18,5%, или с 4,4 млрд. лв. В абсолютно изражение вносът от ЕС е за 31,5 млрд. лв., а този от трети страни – за 19,7 млрд. лв. Ръстът през декември е вторият двуцифрен от септември 2013 г. насам.

Годишно изменение на вноса (CIF) през 2014 г. (в %)

Графика: НСИ

Заради превишението на вноса над износа дефицитът по търговско салдо (FOB/CIF) през миналата година се разширява до 7,903 млрд. лв., спрямо -6,956 млрд. лв. през 2013 г. Само през декември 2014 г. недостигът по общото външнотърговско салдо е 980 млн. лв., а за четвъртото тримесечие на миналата година - 2,158 млрд. лв.

Данните подсказват, че приносът на нетния експорт (разликата между износа и вноса) за икономическия растеж през четвъртото тримесечие, а и през цялата 2014 г., няма да бъде толкова голям в сравнение с предходните 2-3 години. Предварителни данни за растежа в периода октомври-декември НСИ ще оповести в петък. За сметка на това очакванията са, че потреблението и инвестициите на фирмите ще подкрепят ръста в края на годината.

Що се касае до търговията на България по страни – през 2014 г. основните ни партньори извън ЕС са Турция, Сингапур, Китай, Руската федерация, Сърбия и Македония. Те формират 53,1% от износа за трети страни. Годишни данни за търговията с ЕС както по основни търговски партньори, така и по сектори, НСИ ще представи с месец закъснение. Ето защо с януарските данни за търговията с трети държави ще получим информация за търговските взаимоотношения със страните членки на ЕС през декември и цялата 2014 г.

През миналата година износът към Турция се покачва с 3,4% на годишна база до 4 млрд. лв., а вносът намалява с 2% до 2,9 млрд. лв. От югоизточната ни съседка внасяме най-много след Русия.

Конфликтът между Русия и Украйна оказва своето влияние и върху търговията на страната. През 2014 г. износът към Русия се понижи с цели 10% до 1 млрд. лв., а този към Украйна – с 56% до 372 млн. лв. Освен това внесените от Русия стоки и услуги са със 17% по-малко в сравнение с година по-рано до 7,8 млрд. лв. Импортът за обхванатата от криза Украйна се сви със 7% до 1 млрд. лв.

Износът към Сингапур продължава да расте. Към края на декември експортът за азиатската страна вече прехвърли 1,1 млрд. лв. след ръст от 71% на годишна база. Вносът е нагоре с 62% до 41 млн. лв., с което поддържаме положително търговско салдо със страната. То е второто най-голямото сред държавите извън ЕС след това с Турция.

От друга страна износът към втората по големина икономика в света – Китай, намалява с 18% до 1 млрд. лв., докато вносът се повишава с 13% до 1,7 млрд. лв. въпреки предприетите мерки от Пекин за реструктуриране на модела за икономически растеж, предвиждащ намаляване на зависимостта от износа.

През 2014 г. вносът от Сърбия се повишава с 14% до 588 млн. лв., докато износът намалява с 3% на годишна база до 709 млн. лв. Експортът към Македония е с 2% повече в сравнение с 2013 г., а импортът е на практика без изменение до 533 млн. лв. И с двете западни съседки поддържаме положителен търговски баланс.

Износът към САЩ надхвърли 606 млн. лв., като е с 1,9% повече спрямо 2013 г. Същевременно вносът нараства с 42% до 547 млн. лв. на фона на по-скъпия долар.

Търговията на България с държавите членки на ЕС

През ноември Германия, Италия, Румъния, Гърция, Франция и Белгия формират 71,1% от износа за държавите членки на ЕС, отчитат от НСИ.

За периода от януари до ноември 2014 г. износът към най-големият ни търговски партньор сред страните членки – Германия, намалява с 5% на годишна база до 4,9 млрд. лв., а вносът расте с 13,4% до 5,6 млрд. лв.

Към Италия експортът се повишава с 3% до 3,6 млрд. лв., а вносът спада с 5% до 3,3 млрд. лв. Търговското ни салдо със страната е положително.

Месец преди края на 2014 г. износът към Румъния расте с 0,8% до 3,2 млрд. лв., а импортът се повишава с 4 на сто до 3,2 млрд. лв. Експортът към Гърция намалява с 6% до 2,6 млрд. лв., а вносът – с 9% до 2,4 млрд. лв. И с южната ни съседка поддържа положително търговско салдо.

Износът към Франция се понижава с 1,8 на сто до 1,7 млрд. лв. Вносът е нагоре с 1,7% до 1,4 млрд. лв., като отново салдото е положително.

Експортът към Белгия расте с 52% до 1,6 млрд. лв. Същото важи и за вноса. Той е с 12% по-голям спрямо януари-ноември 2013 г. и възлиза на 962 млн. лв.